

SÖDERKÖPING.SE

Dokumentansvarig; Verksamhetschef HS	Dok.nr./ Förvalt. SOC 2023- 00303	Dokumentnamn; Rutin läkemedelsautomat	
Upprättad/reviderad av; Helen Richt, sakkunnig SOC		Upprättad/reviderad dat; 2024-05-31 / 2024-06- 11	Revideras; 2024-06-05 Sida; 1 av 9

Rutin läkemedelsautomat

Syfte

Syftet med rutinen är att ge en kortfattad arbetsbeskrivning gällande uppstart och avslut av läkemedelsautomat i ordinärt boende. Rutinen gäller både hemsjukvårdens sjuksköterskor och medarbetare inom hemtjänsten.

Ansvarig i verksamheten

Enhetschef hemtjänst och Enhetschef hemsjukvård.

Stöddokument

Dokument och filmer som finns på utförarwebben.

<https://www.soderkoping.se/stod-omsorg/utforarwebb/lakemedelsautomat/>

<https://www.soderkoping.se/stod-omsorg/utforarwebb/mas/>

Patienter som har förmågan att själv ta sina läkemedel, om de får hjälp med iordningställande och påminnelse, kan få sina dosdispenserade läkemedel administrerade genom läkemedelsautomaten [Evondos](#). För att bättre beskriva vad en läkemedelsautomat har för funktion kan den också kallas läkemedelsskåp med påminnelsefunktion.

Om patienten behöver läkemedel från originalförpackning kan automaten även påminna om intag av de doserna och patienten bekräftar då genom en knapptryckning att även den dosen är tagen. Doserullen eller dosrullarna sätts in i automaten och patienten blir påmind när de ska ta sina läkemedel. Automaten påminner tills medicinen är tagen, men när fastställd tidsgräns har överskridits går ett larm till hemtjänstpersonal.

Ansvarsroller

Inom Evondos distansvårdssystem används just nu två olika roller. Administratör är rollen som sjuksköterskor och samordnare har. Administratör kan koppla ihop automat med patient samt registrera nya påfyllare i systemet. Påfyllare är den utförarpersonal som fått utbildning i att ladda automaten med nya rullar samt ta emot och hantera larm. Påfyllare med larm är en roll för utförarpersonal som arbetar natt. De har ett begränsat inlogg till distansvårdssystemet för att kunna ta del av larm. Läkemedelsdelegering grund är ett krav för att vara påfyllare.

Urval av patienter

Automaten kan bara användas när sjuksköterska har bedömt att patienten själv kan ta ansvar för sina läkemedel med hjälp av automaten. Detta sker inom ramen för läkemedelsövertag. Det finns urvalskriterier (lämplighetsbedömning), se Bilaga 1, som ska användas som stöd för bedömningen.

Dokumentation

Beslutet ska dokumenteras i patientens journal, i hälsoplanen Läkemedelshantering. Uppföljning efter uppstart sker efter två veckor eller tidigare om det är möjligt.

Planerare på hemtjänsten registrerar Krav Läkemedelsautomat för patienten i LMO-appen.

Installation av automaten

Sjuksköterska och samordnare på hemtjänsten planerar tillsammans när installationen av automaten skall ske. Det är fördelaktigt om tidpunkten för installationen anpassas till att ske i samband med att det är dags för nästa läkemedelsdos.

Patientens namn, personnummer, adress och mobilnummer (om patienten har) till patienten skall skrivas in i distansvårdssystemet. Om anhöriga skall ta emot larm skall dennes mobilnummer läggas in under ”Om telefonnumret ej går till vårdtagare skriv namnet på kontaktperson + tlf. nr.”

Sjuksköterskan ställer in medicininställningar samt om det är aktuellt Påminnelser om övriga läkemedel. Se Bilaga 2.

Tidsfönster för läkemedel

Sjuksköterskan ställer in normalt eller strikt tidsfönster. I första hand väljs normalt tidsfönster, vilket innebär att dospåsen är tillgänglig en timme före och två timmar efter ordinerad tid.

Strikt tidsfönster innebär att dospåsen är tillgänglig 15 minuter före och en timme efter ordinerad tid. Om patienten har en mycket tajta dostider, tex en timme mellan doserna, kommer dospåsen endast vara tillgänglig 30 minuter efter ordinerad tid.

Första två veckorna med automat

Hemtjänstpersonal gör hembesök som tidigare under ca två veckor, för att kontrollera att patienten kan hantera läkemedelsintaget med hjälp av automaten, och för att patienten skall känna sig trygg.

Beslut om att hembesök kan ersättas tas av sjuksköterska i samråd med hemtjänstpersonalen och planerare. Beslutet dokumenteras i HSL-journal och nya HSL-uppdrag skickas.

Påfyllning av läkemedel

Automaten öppnas med lösen och användarnamn, tjänstelegitimation eller tagg. Doserullen levereras hoprullad och förseglad och innehåller läkemedel för två veckor. Förseglingen ska tas bort helt. Var försiktig så att text ej går bort när tejp tas av. Om dosrullen är hårt rullad måste den lossas så att den lätt kan matas fram. All påfyllning sker av påfyllare med giltig läkemedelsdelegering. Nya doser kontrolleras enligt ordinarie rutin för kontroll av nya dosrullar.

Rengöring

Rengöring av automaten utförs vid varje påfyllning av dosrulle. Automaten torkas då av på alla ytor med ytdesinfektionsmedel innehållande tensid eller mild tvållösning.

Larmmottagning

Larmmottagning sker dygnet runt, årets alla dagar.

Larm från läkemedelsautomat kommer som sms till hemtjänstens larmtelefoner enligt konfigurerad larmkedja. Medarbetare med ansvarsområde Larm ansvarar för att kvittera larmet samt tillse att kollega med Påfyllar-kompetens åtgärdar larmet. Se Bilaga 3 och 4 för mer information.

Ej intagen dos

Sjuksköterska ska alltid informeras när patienten inte har tagit en läkemedelsdos. Vid misstanke om biverkningar eller andra förändringar i hälsotillståndet ska sjuksköterska också alltid kontaktas.

När patienten ska ha med sig dospåsar

Reseläge kan ställas in på automaten. Då matas dospåsarna ut en i taget. Dospåsarna skåras då inte. När det finns behov av att plocka ut många påsar är det enklast att öppna automaten och plocka ut önskat antal doser. Detta får endast göras efter kontakt med sjuksköterska.

Bevakning av sjuksköterska via datorn

Sjuksköterska ska kontrollera via datorn att läkemedelshanteringen fungerar som minst vid varje ny dosleverans.

Samtycke

Ur ett dataskyddsperspektiv behövs inget samtycke för att registrera personuppgifter i läkemedelsautomaten. Den rättsliga grunden är allmänt intresse. Hanteringen av personuppgifter finns reglerat i avtalet med Evondos.

Driftstörning

Om automaten slutar fungera ska sjuksköterska eller samordnare kontaktas. Vardagar dagtid kan åtgärder vidtas för att få automaten att fungera igen. Under annan tid ska sjuksköterska kontaktas för att ordna en annan tillfällig lösning för läkemedelshandlingen.

Reservautomat

Om en läkemedelsautomat skadas eller går sönder finns en i reserv, som kan installeras av sjuksköterska eller samordnare med administratörsbehörighet, med hjälp av Evondos support. Reservautomat förvaras hos samordnarna på hemtjänsten.

Nödöppning

Nödnycklar ska användas då automaten har låst sig eller helt enkelt inte fungerar. Den får bara användas i absoluta nödfall. Automaten kan inte användas efter att nödnyckeln har använts. En nödnyckel finns på hemsjukvården i nyckelskåpet på plats 76. Det finns även en reservtagg för sjuksköterskor att använda, efter kontakt med Evondos support. Reservtaggen finns i hemsjukvårdens nyckelskåp på plats 75.

Evondos support 070-2490154 ska alltid kontaktas innan nödnyckel används.

Reservrutin

Vid längre strömavbrott, gå in i medicininställningar och aktivera Tillgång till läkemedel vid ett längre elavbrott. Apodosrullen plockas ut av Påfyllare och manuell rutin med besök av delegerad personal på samtliga läkemedelstider startas upp.

Bilaga 1: Guide för urval av patienter

Syftet med denna bilaga är att underlätta i valet av patienter som är lämpliga för att få sina läkemedel överlämnade av läkemedelsautomat.

Ansvar för val av patienter och bedömning om tjänsten passar ligger hos sjuksköterska. Sjuksköterska ska löpande följa upp patientens förmåga att få sina läkemedel överlämnade med stöd av läkemedelsautomat.

Beslutet ska dokumenteras i patientens HSL-journal, i hälsoplanen, och sjuksköterska skriver också in hur hanteringen ska ske, i HSL-uppdraget, till utförarpersonalen. Även patientens samtycke skall registreras.

Följande fem områden skall beaktas vid urvalet av patienter:

1. Vårdtagaren har tillräckligt hög kognitiv förmåga

Evondos läkemedelsautomat används ofta till vårdtagare med kognitiv svikt och infasningsperioden anpassas individuellt.

2. Vårdtagaren har i huvudsak dosförpackade läkemedel

Evondos läkemedelsautomat kan påminna vårdtagaren om att ta läkemedel som inte kan dosförpackas, ex. antibiotika, ögondroppar, waran, etc.

3. Vårdtagaren är motiverad till att ta sina läkemedel

Om vårdtagaren inte är motiverad att ta sina läkemedel bör orsaken till detta undersökas. För vårdtagare som inte önskar besök av vårdpersonal kan Evondos läkemedelsautomat vara en bra lösning.

4. Vårdtagarens hörsel och syn är tillräcklig

Om vårdtagaren har syn- och/eller hörselnedsättning kan läkemedelsautomaten anpassas utifrån vårdtagarens behov. Ljud och ljus kan anpassas på automaten.

5. Vårdtagaren har förmåga att ta läkemedlen ur förklippta dospåsar.

För vårdtagare som har svårt att öppna dospåsar rekommenderas att påsarna öppnas ovanför en skål eller bricka för att undvika att läkemedel tappas bort.

Bilaga 2: Medicinställningar

Inställningar enligt skärmdumpar nedan är rekommenderade inställningar för vårdtagaren. Sjuksköterskan har beslutanderätt, men alla med rollen Administratör kan justera inställningarna i distansvårdsystemet.

Medicineringsinställningar

Redigera inställningarna för medicineringen. Bekräfta ändringarna genom att trycka på "Spara".

Allmänna inställningar

Självständigt läge

Vårdtagaren kan själv ta ut läkemedel ur läkemedelsautomaten.

Assisterat läge

Om aktiverad kan endast vårdpersonal ta läkemedel ur läkemedelsautomaten och ge till vårdtagaren.

Säkerhetslås

Om aktiverad skall vårdtagaren använda säkerhetsnyckel för att kunna ta läkemedel ur läkemedelsautomaten.

Tillåt vårdtagaren att använda Reseläge

Ställer in antalet dagar som vårdtagaren kan aktivera Reseläge för och ta ut flera dospåsar för långvarig frånvaro. OBS! Överväg noggrant om det är säkert för varje enskild vårdtagare.

Tillgång till läkemedel vid ett längre elavbrott

Vid aktivering, öppnas läkemedelsfacket och vårdtagaren kommer att få tillgång till hela medicinrullen när strömavbrottet är längre än 24 timmar. Om batteriet inte är fulladdat kommer medicinerna att bli tillgängliga när batteriet är slut (innan 24 timmar). OBS! Överväg noga om tjänsten är lämplig för vårdtagaren.

Meddelande om att sätta ny dosrulle i automaten h

Definierar när ett meddelande om att fylla i en ny dosrulle skickas innan dosrullen tar slut (i timmar).

Skicka "Medicin är ännu inte tagit" larm till larmkedjan

Om detta är aktiverat kommer vårdorganisationen få ett meddelande till sin larmkedja om att vårdtagaren inte har tagit sin medicin. Detta sker 30 minuter innan tidsfönstret för att ta medicin upphör.

Information på dospåsen

Dosrulle 1:

Namn

Mata in namnet i exakt samma form som på dospåsen.

Vårdtagarens ID-nummer på dospåsen

Mata in vårdtagarens ID-nummer från dospåsen.

Dosrulle 2:

Namn

Mata in namnet i exakt samma form som på dospåsen.

Vårdtagarens ID-nummer på dospåsen

Mata in vårdtagarens ID-nummer från dospåsen.

Skriv namnet exakt som det står på dospåsen i fältet för Namn. Vårdtagarens ID är det födelsenummer som står på dospåsen.

Tidsfönster för läkemedelsintag

Normal (förvald inställning)

Normalt är läkemedelsdosen tillgänglig 1 timme före angiven tidpunkt för läkemedelsintag och 2 timmar efter.

Strikt

Normalt är läkemedelsdosen tillgänglig 15 minuter före angiven tidpunkt för läkemedelsintag och 1 timme efter.

Snooze

Om aktiverad kan läkemedelsautomaten tillfälligt tystas.

Ljudsignal när läkemedel blir tillgängliga

Om aktiverad kommer ljudsignaler att ges när läkemedel blir tillgängligt enligt valt tidsfönster.

Påminnelser

Påminnelser till mobilen om läkemedelsintag

Om aktiverad får vårdtagaren påminnelser om läkemedelsintag i mobilen.

Påminnelser som skickas under resa

Om aktiverad får vårdtagaren vid Reseläge påminnelser i mobilen.

Påminnelsesätt

Tal

Vårdtagaren får ett samtal med inspelade instruktioner.

Text

Vårdtagaren får ett sms med skriftliga instruktioner.

Spara

Avbryt

Bilaga 3: Hantering av larm

Larmmottagning sker dygnet runt, årets alla dagar.

Larm från läkemedelsautomat kommer som sms till hemtjänstens larmtelefoner enligt konfigurerad larmkedja. Larmet kommer som sms från +358 40 456 36 63. Medarbetare med ansvarsområde Larm ansvarar för att kvittera larmet samt tillse att kollega med Påfyllar-kompetens åtgärdar larmet.

För att kvittera larmet skall det skickas svar på det sms som kommer, skicka Y för ja eller N för nej. Om N skickas så går larmet vidare till nästa mobil i larmkedjan. Om larmet inte kvitteras så kommer ett samtal från +358 40 456 36 63 med instruktioner hur larmet skall kvitteras.

Om behov av support, ring **support 070-2490154**.

Automatens larmfunktion ska stängas av när omsorgstagaren inte är hemma vid dostillfälle. Administratör kan stänga av funktionen på distans från sin dator och påfyllare kan göra det på plats genom automatens touchskärm.

Bilaga 4: Tilläggsrutin vid avsaknad av personal med rollerna Påfyllare eller Administratör.

Vid händelse av att problem uppstår med en läkemedelsautomaten som inte kan vänta tills användare med behörighet att hantera automaten är i tjänst tillämpas följande:

1. Kontakt tas med sjuksköterska
2. Sjuksköterska bedömer behovet av åtgärd
3. Sjuksköterska hämtar Reservtagg som finns i hemsjukvårdens nyckelskåp på plats nr 76.
4. På plats hos patient ringer sjuksköterskan upp Evondos support på nummer **070-2490154** och ber om guidning för att åtgärda problemet eller att få ut de läkemedelsdoser som behöver intas fram tills behörig användare är i tjänst. Sjuksköterskan kan även på egen hand följa de instruktioner som finns på baksidan av roboten.
5. Återlämna taggen till hemsjukvårdens nyckelskåp.